

Fotókiállítás az Öntödei Múzeumban

Keresve sem található ideálisabb helyszín *Hajdú József* fotóihoz mint az egykori Ganz törzsgyár épületében működő Öntödei Múzeum. *Hajdú József* a dokumentálásnak eszközeül a fotózást választotta. A fényképein szereplő ipari épületek, gyárépületek sorsa a rendszerváltás idején megpecsételődött, hiszen ezek az épületek lebontásra ítéltettek, vagy a lepusztulás lassú folyamata vár rájuk. Az omladozó falú, málló vakolatú épületek építészeti szépsége, arányai, harmóniája bizonyítják, hogy funkciójuk mellett a kor építészei a látványra is törekedtek. A fotók vágóhídról, malomról, sörgyárról, kazánházról, víztornyóról, sertéshizlaldáról készültek.

Hajdú József 1990 és 1997 között készítette a fényképeket, melyekből *Ipari táj* címmel a Városháza Kiadó 1998-ban fotóalbumot jelentetett meg.

A fotókból 2004. február 24-én kiállítás nyílt az Öntödei Múzeumban, ahol összesen 16 db képet állítottunk ki, melyek nagy méretben láthatók, így a látogató jobban belemerülhet a képek idézte világba. A megnyitón a képek hatását fokozta *Mátray Péter* Bolyongás az elhagyott gyárban című hangeffektusokra épülő kompozíciója.

A hideget ellensúlyozandó, a jó hangulatról gondoskodó forralt bort a mintegy 90-100 megjelent vendég élvezettel kortyolgatta a kötetlen beszélgetés alatt.

☞ **Hajnalné S. E.**

Kiállítások Komáromban, a Monostori Erődben

A Komárom északi részén fekvő Monostori Erőd a hazai várépítés utolsó darabja. 1850 és 1871 között épült fel elsősorban azzal a céllal, hogy a „rebellis” magyarok ne tudják Komáromot védelmezni, és szükség esetén a dunai víziutat is ellenőrizni lehessen. Az erőd – bár katonai célokra használták az 1990-es évek elejéig – igazi háborús szerepet soha nem kapott.

A Monostori Erőd dunai bástyája adott helyet március 13-tól közel két hónapra az OMM Öntödei Múzeuma „Az öntöttvas dícsérete” kiállításának. A kiállítás jó része, mintegy 98 tárgy, elsősorban kályhák és használati eszközök (tintatartók, levélnehezékek, tálak stb.) vándorkiállításaként Szlovákiában ért el jelentős sikert, ahol 2 év alatt tízezernél többen látták a különböző városokban. Most még mintegy 40 tárggyal kibővítve, igen látványos bemutatót ad a művészi öntöttvas sokoldalú felhasználásáról.

A komáromi kiállítás gerincét a 20 öntöttvas kályha képezi. A különböző méretű és rendkívül sokféle díszítésű kályhák a vasúti „bakterháztól” a kastélyokig mindenütt előfordultak.

A kályhák mellett rácsok, mozsarak, vasalók, mérlegek képviselik a mindennapok használati eszközeit, de látható öntöttvas állványú petróleumlámpa, valamint asztalkák (szép, áttört díszítéssel) és egyéb szobai dísz tárgyak.

Külön csoportban és fényképekkel is illusztrálva láthatók az építészetben alkalmazott öntöttvas tárgyak: korlátelemegek, lépcsőházi korlátok részei, pavilon díszítő elemek.

Ismét külön – két oldalfülkében – láthatók a síremlékek az egyszerű feliratos emléktáblától, a Krisztus-copusokon és sírkerezeszteken át az obelisz alakú síremlékig, amelyek az adott kor (19. század második fele) temetkezési hagyományaira is utalnak.

Az igen szépen elrendezett kiállítás – amelyet *Lengyelne Kiss Katalin* és *Huszics György* alakított ki – megnyerte a látogatók tetszését. A március 13-i megnyitón a kiállítást *Kóczyánné dr. Szentpéteri Erzsébet*, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának főosztályvezetője és *dr. habil. Vámos Éva*, az OMM főigazgatója

mutatta be a megjelenteknek. Felhívták a figyelmet arra, hogy az ilyen művészi öntvények készítése milyen precíz munkát (formakészítést) igényel, mivel az öntvény utólagosan már nem megmunkálható. A megnyitó elnökségében *Varga István* a Monostori Erőd Hadkultúra Központ Kht. ügyvezető igazgatója, valamint *Zatykó János*, Komárom város alpolgármestere foglalt még helyet.

A mintegy 300–400 látogató között csak kevesen voltak a szakma egykori, illetve mai művelői, de számos helyi látogató is részt vett a „hidegkályhás” ünnepségen. *Dr. László László* tagtársunk szerkesztőségünknek küldött beszámolójából kitűnt, hogy a mosonmagyaróvári helyi szervezet tagjai közül is többen részt vettek a megnyitón, *Ferencz István* elnök vezetésével. A látogatók örömmel fogadták, hogy végül egy-két pohár finom és forró krampampulival küzdhettek a megfázás ellen. A megnyitó ünnepség után a közönség jó másfél órát töltött el a vastárgyak megszemlélésével, majd átvonult az erőd egykori sütődéjébe.

Ez a sütőde ma a Sütőipari Múzeumnak ad helyet. A négy hatalmas teremben látható kiállítás bemutatja a kenyérfőzés régi és modernebb szerszámaina a szakajtóktól kezdve a keverőgépekig, és – megfelelően előosztva – az egyes korokra leginkább jellemző sütőipari termékeket.

E kiállítást a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma részéről ugyancsak Kóczyánné dr. Szentpéteri Erzsébet nyitotta meg, aki beszédében még Árpádházi Szent Erzsébetről, az ő kenyér-rózsa csodájáról is megemlékezett, utalva arra, hogy a kenyér élet, és az emberek életében milyen alapvető értéket képvisel. Komárom város alpolgármestere röviden ecsetelte azt, hogy a múzeum egy korábbi pékség helyén nyithatta meg állandó kiállítását, és köszönetet mondott a rendezők munkájáért. A múzeumot a Pékek Rendjének egyik tagja, a múzeum igazgatója, *Baltás Zsuzsa* mutatta be, illetve ő vezette végig a látogatót az igen izlésesen, szépen elrendezett kiállításon.

A két kiállítás megnyitása után *Varga István* mutatta be a Monostori Erődöt egy hosszabb gyalogtúra keretében. Ez az együttes, nagyszabású program a résztvevőkben szép élményt és nagyon kellemes, érdekes emlékeket hagyott.

☞ **K. O.**